

Ἀκατάσχετη πολιτική περιτολογία

του Νικ. Α.Γ. Λιναρδάτου

«**P**or que no te callas?» Στά αγγλικά τό μετέφρασαν «why don't you shut up?». Κι ἔκαμε ἀστραπιαία τόν γύρο τοῦ κόσμου. Στά ἑλληνικά θά μπορούσε νά μεταφραστεί: «Γιατί δέν τό θουλώνεις;». Σέ ἀγενή ἐνικό. Τό εἶπε ὁ Ἴσπανός Βασιλιάς Χουάν Κάρλος στόν γελοῖο Πρόεδρο τῆς Βενεζουέλας Οὐγκο Τσάβες κατά τή διάρκεια πρόσφατης Ἰθιρο-ἀμερικανικῆς συνδιασκέψεως στήν Χιλή.

Σπάνιο καί γραφικό. Θά ἀποτελέσει ἀφορμή γιά τίς σκέψεις πού ἀκολουθοῦν. Κατά πρῶτον, ἔχει γράψει ἕνα ἐνδιαφέρον ἄρθρο στήν International Herald Tribune (28 Νοεμβρίου, ἀναδημοσιεύθηκε στήν «Καθημερινή» τῆς ἐπομένης) ὁ Paul Kennedy. Εἶναι καθηγητής τῆς Ἱστορίας καί διευθυντής Διεθνῶν Ἀμυντικῶν Μελετῶν στό Πανεπιστήμιο Yale. Μέ τήν ἴδια ἀφορμή. Οἱ παρατηρήσεις του ἀναφέρονται στήν ὀλιγολογία (τό «λακωνίζειν»), στή σημασία τῆς στίς διεθνεῖς σχέσεις. Οἱ μαέστροι σέ αὐτήν τή σχεδόν λησμονημένη τέχνη, νά πετυχαίνεις αὐτό πού θέλεις κρατώντας τό στόμα σου σφιχτά κλειστό, εἶναι οἱ Κινέζοι. Εἶναι πολύ καλύτεροι μαθητές τοῦ Μπίσμαρκ ἀπό ἐμᾶς τοῦς Δυτικούς. Ἀεῖζει νά μελετήσῃ κανεῖς τή συνταγή «ἡ σιωπή εἶναι ἀπό χρυσάφι» τοῦ Μπίσμαρκ. Καί τήν ἐκσυγχρονισμένη ὀλιγολογία τῆς Κινεζικῆς ἡγεσίας πάνω σέ περίπλοκα διεθνή ζητήματα.

Ἔπονται τά δικά μου. Ἀναφορά σέ ἐσωτερικά ζητήματα μιᾶς χώρας. Τῆς δικῆς μας. Γιά τόν τρόπο πού κυβερνιέται. Κάποιος λέει: Πού δέν κυβερνιέται. Διά τῆς πολυλογίας. Τῆς φλυαρίας. Τῆς ἀμετροπέπιας. Πάντων καί πασῶν. Περί σοβαρῶν καί ἀσημάντων. Πρῶτα οἱ κυβερνῶντες. Πείτε μου. Ποιός ἔχει καταλάβει τί γίνεται, τί προτείνεται, τί τεκταίνεται (κυριολεκτῶ, δέν χρησιμοποιοῦ τή λέξη γιά νά ἐντυπωσιάσω) σχετικά μέ ἕνα ἐπίκαιρο καί ζέον πρόβλημα. Τό ἀσφαλίστικο. Ὅλοι λένε, λένε, λένε. Ὅσα περισσότερα λένε καί ὅσοι περισσότεροι μιλοῦν, τόσο περισσότερο φάσκουν καί ἀντιφάσκουν. Καί τόσο πύ πολύ ἀπομακρύνεται ἡ συζήτηση ἀπό τήν οὐσία τοῦ θέματος. Μεταφέρεται στόν χώρο τῆς Βαβυλωνίας. Ὁ κόσμος δέν καταλαβαίνει τίποτα. Ἡ κοινή γνώμη πελαγοδρομεῖ.

Ἀνοίγεις τό ραδιόφωνο. Κάνεις ζάπινγκ νά εὔρῃς κάτι νά περάσεις τήν ὥρα σου. Νά πληροφορηθεῖς. Ὅποια ὥρα τῆς ἡμέρας ἢ τῆς νυκτός. Δέν θά τό ἀποφύγεις. Θά πέσεις ἀπάνω σέ κάποιον ὑπουργό. Σέ κάποιον ὑφυπουργό. Σέ κάποιον βουλευτή. Νά διαπληκτίζεται συνήθως μέ τόν ἀνάγωγο παρουσιαστή τοῦ προγράμματος. Μέ τόν παραθυράκια. Ἡ μέ τόν ἀντίστοιχο συνομιλητή ἀπό τά ἄλλα κόμματα. Γιά νά γίνεται τάχατε μέ ἴσους ὄρους. Ὅποιος φαρισαϊσμός! Ἐπέσαμε πολύ χαμηλά. Ὑπονομεύεται τό κύρος, τό γόητρο τοῦ ἀξιώματος. Γιατί νά τόν σεβαστεῖ ἀργότερα ὁ πολίτης; Γιατί νά σεβαστεῖ τίς ἀποφάσεις του;

Τό ἐπιχείρημα: Μέ τήν παρουσία τους ἐνημερώνεται ὁ πολίτης. Ἡ ἀντίρρηση: Ἀντιθέτως. Ἐπιτείνεται ἡ σύγχυση. Τά δελτία εἰδήσεων τῆς τηλεόρασεως καί τά ἄλλα προγράμματα λόγου καί διαλόγου ἔχουν στήν πραγματικότητα μετατραπεί σέ σόου («ἀργκό: ἐπεισοδιακή σκηνή, φασαρία... συνήθως μπροστά σέ ἄλλους, οἱ ὅποιοι τήν ἀντιμετωπίζουν ὡς διασκεδαστικό θέαμα» Λεξικό Γ. Μπαμπινιώτη). Ὅχι λίγες φορές σέ παράσταση καραγκιόζη. Τοῦ γελοίου αὐτοῦ καταλόγου τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας.

Δέν βοηθοῦν τόν πολίτη. Αὐτά πού θά ἀκούσει στή συζήτηση τά γνωρίζει ἀπό πρῖν. Ὁ ἕνας, ὁ κυβερνητικός θά λέει ΝΑΙ. Ὁ ἄλλος, ὁ ἀντιπολιτευόμενος θά λέει ΟΧΙ. Ὁ τρίτος, ὁ «μαρξιστής» πέρα βρέχει. Βγαίνουν στό γυαλί μήπως καί καρφωθεί τό ὄνομά τους στή μνήμη τοῦ θεατῆ. Μήπως καί μετατραπεί σέ ψήφο. Στίς ἐπόμενες ἐκλογές. Πρό πάντων οἱ τῶν μεγάλων ἐκλογικῶν περιφερειῶν. Μέχρι καί 41 συνυποψήφιοι. Ἐχουν βάσιμη δικαιολογία. Πῶς ἄλλῶς νά πλησιάσουν, νά ἀγγίξουν τίς ἑκατοντάδες χιλιάδες τῶν ψηφοφόρων τους;

Ἄς ἀλλάξει κάτι. Ὅπως προσπαθεῖ νά ἐπικοινωνήσει ἡ κυβέρνηση. Καί οἱ ἄλλες στό παρελθόν. Τό κακό εἶναι γενικό. Σωστές ἀλλαγές: Νά ἀπαγορευθεῖ σέ ὑπουργούς, ὑφυπουργούς, βουλευτές νά μιλοῦν ὅπου βρεθοῦν καί ὅπου σταθοῦν. Ἀπό τό πεζοδρόμιο τῆς Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ. Ἔως τά πύ ἀνεύθυνα καί ποταπά τηλεοπτικά προγράμματα. Ὁ χώρος τους, ἂν ἔχουν νά ποῦν κάτι, εἶναι στή Βουλή. Γιά τά ὑπόλοιπα μέ ἐκπροσώπους. Τῶν ὑπουργῶν καί τῶν ὑπουργείων. Spokesmen, spokeswomen, spokespersons. Δέν εἶναι ἀνακάλυψη. Βλέπετε τί κάνει ὁ ἄλλος κόσμος.

Ἡ σειρά τῆς (ἀξίωματικῆς) ἀντιπολιτεύσεως. Μέ δεῖγμα τά διαδραματισθέντα κατά τήν προεκλογική γιά τήν προεδρία τοῦ «κινήματος» περίοδο. Εἶπαν. Καί τί δέν εἶπαν. Ὑποτίθεται γιά νά πληροφορηθοῦν. Νά ἐνημερώσουν. Νά προσελκύσουν. Ἐρωτήματα πού προέκυψαν: Ποιός ἀπό τοῦς διεκδικητές (τοῦς δύο) εἶναι ὁ ἐκλεκτός τῶν μεγάλων συμφερόντων; Παρέμεινε φλού. Ἦλθε τώρα ἡ ὥρα νά κοπεῖ ἡ διασύνδεση. Τά ὑπηρετοῦσαν; Ὁ κόσμος τό ἔχε τούμπανο κι αὐτοῖ κρυφό καμάρι. Ὄπου ἔβγαλαν τώρα τά ἄπλυτα στή φόρα. Στήν ἐξαψη τῆς διαμάχης. «Ὅταν τό ΠΑΣΟΚ ἦταν στήν ἐξουσία ὀρισμένα στελέχη πλοῦτισαν» (Βάσω). Ποιοί; Ὑστερα ὁ καθεστωτισμός. Ὁ κυβερνητισμός. Ἐξακολουθητικῶς ἐπανερχόμενα μέ ἐμφαση θέματα. Καί τόσα ἄλλα. Ὅλα ἐπιλήψιμα. Πῶς θά λησμονηθοῦν; Πῶς θά ἐκλείψουν; Ἀναπάντητα ἐρωτήματα.

Ἡ συνέχεια στήν τελευταία σελίδα

Συνέχεια από την πρώτη σελίδα

Άκατάσχετη πολιτική περιττολογία

του Νικ. Λ.Γ. Λιναρδάτου

Αισθάνονται ικανοποίηση από τό αποτέλεσμα; Για όσα είπώθηκαν. Ό,τι πάντως απέκόμισε ένας τρίτος ως παρατηρητής συνοψίζεται σε δύο λέξεις: Πολλή κακότητα. Έκατέρωθεν. Γράφει φίλος του προέδρου του ΠΑΣΟΚ: «Η ίδια ή διαδικασία δικαιώσε τόν Γιώργο Παπανδρέου καί τήν... προσήλωσή του στή συμμετοχική δημοκρατία του πολιτεύματος, αλλά καί τών κομματικών φορέων» («Η Καθημερινή», 25 Νοεμβρίου). Από τό αποτέλεσμα κρίνεται μία πολιτική πράξη. Τό αποτέλεσμα δέν δικαιώνει –είναι ή δική μου εκτίμηση– τήν αξιολόγηση του φίλου. Η διαδικασία έδημιούργησε «ρεϋμα». Καί τά ρεύματα έγκυμονοούν κινδύνους για τήν υγεία. Τόσο τών ανθρώπων, όσο καί τών κομμάτων. Μπορεί νά πουντιάσουν. Αντιπολίτευση δηλαδή μέσα στήν αντιπολίτευση. Τό διαβάζουμε τίς τελευταίες ημέρες στίς έφημερίδες. Τό ακοῦμε καί τό βλέπουμε στό ραδιόφωνο καί τήν τηλεόραση. Τά νέα όργανα του κόμματος. Σε ποιόν χρεώνεται (ή πιστώνεται, τό ίδιο κάνει) ό ένας. Σε ποιόν ό άλλος. Αποκλείστηκαν οί άνθρωποι του άλλου. Τί θά κάμει; Ό άλλος. Θά αντιδράσει; Έσωστρέφεια. Έτσι τό λένε. Σφοδρή έμφύλια σύγκρουση. Έτσι μοιάζει. Γράφει ό πολύπειρος Ριχάρδος Σωμερίτης: «Στό ΠΑΣΟΚ πολύ δύσκολα ή μειοψηφία θά μπορέσει νά εκφραστεί μέσα στό κόμμα. Θεωρήθηκε ξένο σώμα. Καί αποτάχτηκε. Ηθικά, μέ απόφαση του προέδρου του, τό ΠΑΣΟΚ διασπάστηκε». Οί βλαβερές συνέπειες τής άδολεσχίας. Οί όποιες θά είχαν αποφευχθεί μέ άλλον τρόπο εκλογής προέδρου. Ό Κώστας Σημίτης δέν αντιμετώπισε παρόμοια προβλήματα. Είχε εκλεγεί πρόεδρος του «κινήματος» από Συνέδρια του ΠΑΣΟΚ. Δύο φορές μάλιστα. Από τό 4ο καί από τό 5ο.

Καί τέλος δύο λόγια για τά μήντια. Αφήσετε τόν κόσμο νά χαρεί αυτά πού έχει. Καί πού δέν είχε ποτέ πρωτύτερα. Υπάρχουν καί άλλα πράγματα στή ζωή. Φτάνει πιά ή άκατάσχετη πολιτική περιττολογία. Μιά μικρή, μία ελάχιστη δόση άνιδιοτέλειας δέν θά μάς έκανε κακό.

Τελική συμβουλή προς όλους καί προς τόν καθένα χωριστά. Έκ τών πραγμάτων: «Por que no te callas?». Χωρίς κακία. Έστω για λίγο. Νά δοῦμε πώς είναι.